

[DEN HELLEGE ÅND OG NÅDEGAVENE]

Innhold

Litt av det Jesus sier om Den Hellige Ånd	4
Joh 14:16-17	4
Joh 14:15.21.23.26	4
Joh 15:26	4
Hva det betyr å være født av Ånden/ døpt med Ånden	4
Hva det betyr å bli fylt av Ånden	4
Åndens helliggjørende gjerning.....	4
Åndens utrustende gjerning.....	4
Hva er en nådegave, egentlig? Noen grunnleggende begreper og definisjoner.	6
Nådegave – en definisjon	6
Nådegaveprinsippet	6
Kort om begrepen	6
Nådegaver og tjenester og kraftige virkninger	8
Et trinitarisk syn på nådegaver	8
"Nådegaver" Enhver kristen har én eller flere. Finn, fokuser og forvalte den/dem frimodig!.....	8
"Tjenester" Én eller flere betrodd til menigheten. Viktig å gjenkjenne og anerkjenne!	9
"Kraftige virkninger" Ettersom det er behov for. Forvent, men overlat til Den Hellige Ånd å velge verktøy og vei i de aktuelle situasjonene!	11
Hvordan bli klar over sine nådegaver – og bruke dem rett?	13
Det er verdt å forsøke.....	13
Det er nyttig å være oppmerksom på.....	13
Et spennende samspill... ..	13
Vedlegg: Oversikt og definisjon på noen av Åndens gaver	14

Apostel	14
Profeti	14
Evangelist	14
Hyrde	14
Lærer	14
Tjener (diakon)	14
Rettleder	14
Giver	15
Barmhjertighet	15
Styringsgave (administrasjon, gr. <i>kybérnēsis</i>)	15
Hjelpegave	15
Visdom	15
Kunnskap	15
Tro	15
Helbredelse	15
Mektige gjerninger (gr. <i>dýnamis</i> = tegn, under)	15
Bedømme ånder	15
Tungetale	16
Tydning	16
Andre gaver?	16
Litteratur	17

Litt av det Jesus sier om Den Hellige Ånd

Joh 14:16-17

- Er vår advokat, medvandrer, talsmann.
- Er nær, forsvarer og oppmuntrer.
- Sannhetens Ånd.
- Verden kan ikke ta imot Ham – ei heller ta Ham.
- Er i oss som tror.

Joh 14:15.21.23.26

- Å leve i Ånden er å leve i Guds ord.
- Den Hellige Ånd beveger seg alltid innenfor og i samsvar med Guds ord.
- Den som er glad i Jesus, elsker Guds ord.

Joh 15:26

- Den Hellige Ånd vitner om Jesus – aldri om seg selv.

Hva det betyr å være født av Ånden/ døpt med Ånden

Den Hellige Ånds første og viktigste gjerning er å overføre det nye livet fra Gud til oss. Det skjer idet et menneske blir født på ny av vann g Ånd (Joh 3:3-6, 1Kor 12:13, Ef 2:1ff).

Hva det betyr å bli fylt av Ånden

Åndens helliggjørende gjerning

Å skape Åndens FRUKT i den kristne, *Jesus-like egenskaper* i den som tror (Joh 15, Gal 5:22-23).

Bilde: Vintreet og greinene. Huskeregel: Alt for alle.

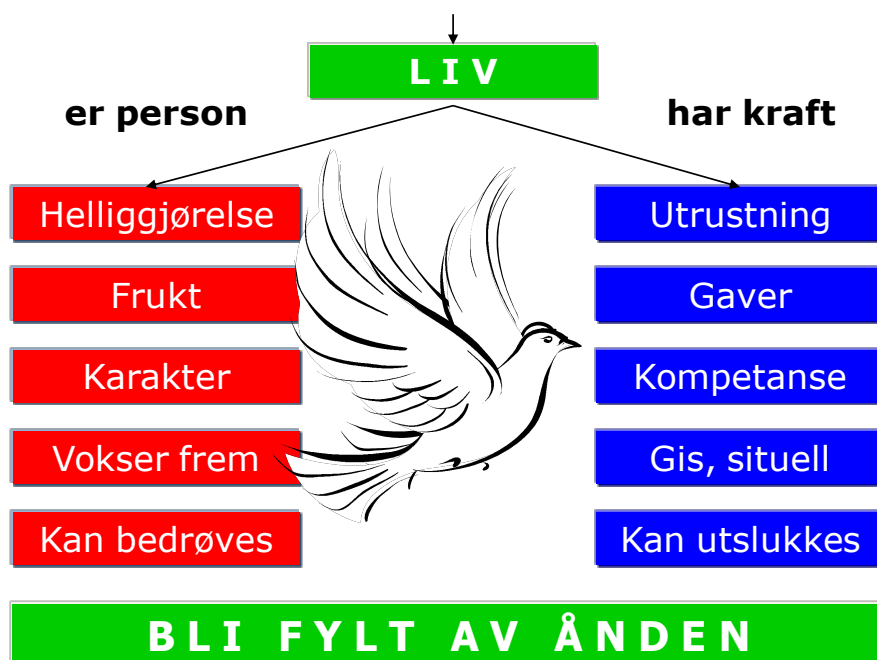
Åndens utrustende gjerning

Å utruste med Åndens GAVER, nådegaver, som er forsamlingens ”verktøykasse”, etablere *Jesus-like evner* i den som tror (Rom 12).

Bilde: Legemet og lemmene. Huskeregel: Ingen like, men like verdifulle.

Illustrasjon: Hvem er Den Hellige Ånd – og hva gjør Han?

Den Hellige Ånd

Hva er en nådegave, egentlig? Noen grunnleggende begreper og definisjoner.

Nådegave – en definisjon

”En nådegave er en spesiell utrustning som Den Hellige Ånd, av nåde, gir til hvert lem på Kristi legeme for å gjøre en tjeneste som bygger opp menigheten.”

(Søvik, Oddvar: *Strømmer av levende vann*, Luther Forlag, s. 98)

”Etter som enhver har fått en nådegave, så tjen hverandre med den som gode husholdere over Guds mangfoldige nåde. Om noen taler, han tale som Guds ord. Om noen tjener, han tjene ved den kraft som Gud gir, for at Gud må bli æret i alle ting ved Jesus Kristus – ham som æren og makten tilhører i all evighet. Amen.” (1Pet 4:10-11).

Enhver nådegave skal *settes i funksjon, forvaltes og foredles*.

Nådegaveprinsippet

Mens Lukasevangeliet forteller om det Jesus *begynte* med å gjøre og å lære gjennom sitt legemlige liv på jorda, så forteller Apostelgjerningene om det Jesus *fortsatte* med å gjøre og å lære gjennom sitt nye ”legeme”; de kristne.

Vi blir altså involvert i det Gud gjør! Og det skjer på den aller beste måten når det skjer etter nådegaveprinsippet: *Når den arbeidsfordeling vi gjør som arbeidslag, svarer til den nådegaveutdeling Gud gjør.*

Kort om begrepene

”Charisma”

Det greske ordet *charisma* er satt sammen av *charis* (= nåde/ gratis) + *ma* (= noe konkret, likesom en gave). Dette har med DET UFORTJENTE å gjøre, og FORVALTNING.

Ordet ”nådegave” brukes i forskjellige sammenhenger i Bibelen.

- Kristi frelsesverk (Rom 5:15 og 6:23).
- Guds gaver til Israel (Rom 11:29).
- Ekteskap og ugift stand (1Kor 7:7).
- De åndelige gaver/ nådegaver (1Kor 12:4).

1Kor 12:4

Begrep: "NÅDEGAVER". Det er "NÅDE" – gitt uten hensyn til kvalitet på kristenlivet. Det er "GAVER" – ikke premier.

1Kor 12:5

Begrep: TJENESTER. Nådegaver er utrustning til tjeneste (jf Apg 1:8). Oppgavene i den kristne forsamlingen settes ikke i forbindelse med ord som "makt", "herske", eller "posisjon". Idealet er Jesus Kristus selv, den store tjeneren (Joh 13:12-17).

1Kor 12:6

Begrep: KRAFTIGE VIRKNINGER. Der nådegaver er i funksjon, utgjør de en forskjell. Nådegaver er ikke passive evner. De står i forbindelse med det Gud selv gjør ved sin skapermakt.

1Kor 12:1

Begrep: DE ÅNDELIGE GAVER. Nådegavene settes i forbindelse med Den Hellige Ånd. Gud gjør i dag sine gjerninger på jorda ved sitt Ord og ved sin Ånd.

1Kor 12:12-27

Bare noen NYTTIGE OBSERVASJONER

- Kristus er "hode" og den kristne forsamlinga er hans legeme på jorda (jf Ef 4:7 – "Kristi gaver").
- Kristus og de kristne hører organisk sammen.
- De kristne står i et avhengighetsforhold til Kristus.
- Den kristne står i et avhengighetsforhold til de andre kristne.
- De kristne er ett i Kristus – likeverdige, men ikke like.
- Fyller hvert lem sin funksjon, funksjonerer legemet etter sin hensikt.
- Nådegaver er legemets lemmer, **kjærlighet er som blodet** som løper gjennom hele legemet og gir det liv og drivkraft (1Kor 13).

Nådegaver og tjenester og kraftige virkninger

Et trinitarisk syn på nådegaver

Tekst: 1Kor 12:4-6

"Det er forskjell på nådegaver, men Ånden er den samme."

DEN HELLIGE ÅND Kraft/ kjærlighet Motivasjon (for den enkelte kristne)

"Det er forskjell på tjenester, men Herren er den samme."

SØNNEN Overgivelse/ sendelse Mandat (for faste tjenester)

"Det er forskjell på kraftige virkninger, men Gud er den samme..."

FADEREN Visdom/ virksomhet Manifestasjon (for alle kristne)

"Nådegaver" Enhver kristen har én eller flere. Finn, fokuser og forvalte den/dem frimodig!

Tekst: Rom 12:3-8

Profet

"Ser" og taler Guds ord inn i den aktuelle situasjonen. Hjelper oss å fokusere på åndelige prinsip

Tjener (diakon)

Hjelpe, vise kjærlighet ved å møte praktiske behov. Hjelper oss å holde arbeidet i gang

Lærer

Har størst glede av studium av Bibelske sannheter og sammenhenger, detaljer og/ eller linjer.

Hjelper oss å studere Guds ord

Rettleider ("omsorgsdiakon")

Tilskynde, oppmuntre og stimulere troen, øve sjelesorg. Hjelper oss å sette åndelige sannheter ut i praksis

Giver

Gi av seg selv og sine midler til andre for å fremme Guds rike. Hjelper oss å dele på en konkret måte

Forstander

Være foran, stå i spissen for, forvalte fellesskapets kapital og/eller kompetanse. Hjelper oss å organisere oss og fullføre vår visjon

Mer om Forstander: Ledergaven vs Styringsgaven

En med *ledergave* (Rom 12:8) er ikke avhengig av en posisjon for å påvirke positivt for folk lytter likevel... Fokuserer på visjoner og verdier og relasjoner

En med *styringsgave* (1Kor 12:28) administrerer og koordinerer. Fokuserer på struktur, system og retningslinjer

Barmhjertighet ("omsorgsdiakon")

Evne til å identifisere seg med, og trøste de som er i vanskeligheter. Hjelper oss å ha Jesus-like holdninger og gode mellommenneskelige relasjoner.

"Tjenester" Én eller flere betrodd til menigheten. Viktig å gjenkjenne og anerkjenne!

Tekst: Ef 4:11 (-16)

Apostel

Utsending, grunnlegger og pionerarbeider. NB! IKKE åpenbaringsbærer likesom de 12 apostlene eller Paulus

Profet

"Ser" og taler Guds ord til oppbyggelse, trøst og veiledning. Hjelper oss å fokusere på åndelige prinsipper

Evangelist

Taler evangeliet til frelse og fornyelse. Hjelper oss til å leve utover-rettet

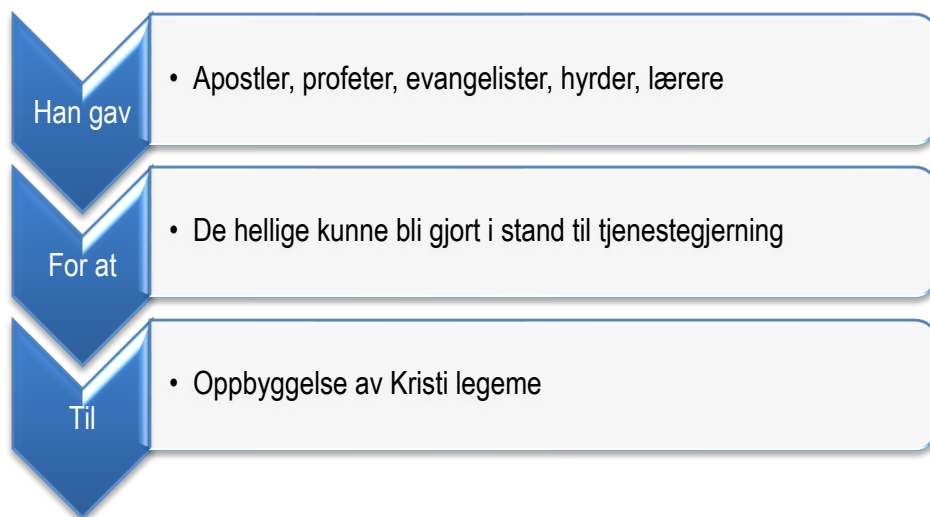
Hyrde

Beskytter, bevarer og beveger Guds folk (1Pet 5). Hjelper oss å studere Guds ord

Lærer

Systematisk tolkning og utlegging av Bibelen. Hjelper oss å studere Guds ord

Illustrasjon 1: Små ord med stor betydning

Illustrasjon 2: Et legeme er ikke en flaske

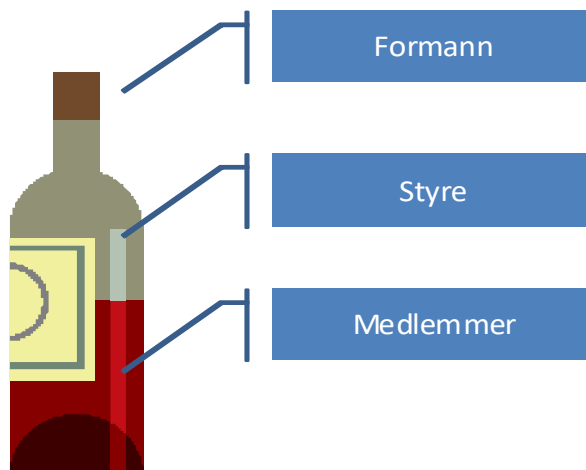
Ef 4:11-16

"Han - gav"

"for at"

"til"

"inntil"

”Kraftige virkninger” Ettersom det er behov for. Forvent, men overlat til Den Hellige Ånd å velge verktøy og vei i de aktuelle situasjonene!

Tekst: 1Kor 12:8-10

Visdomstale

Alt.1: Rett ord i rett tid på en måte som erfares som svært aktuell/løsning for en spesiell situasjon (evt ”profetisk tale”)

Alt.2: Sammenlignes med EN LEGE som stiller diagnosene, og som anvender resultatene fra medisinsk forskning

Kunnskapstale

Alt.1: Åpenbaring om et ukjent faktum (evt ”profetisk tale”)

Alt.2: Behandler åndelige ting som EN MEDISINER. Gjennom forskningsarbeid vinner han ny innsikt

Tro

En frimodig – fri og modig – visshet i spesielle situasjoner

Mer om trosgaven

ENHVER kristen har som oppgave å sette sin lit til Kristus i alle spørsmål. Tro på ”klippen”, Jesus Kristus. Tro som staves T-I-L-L-I-T.

NOEN kristne har Gud gitt en særskilte trosgave. Tro ”som flytter fjell” (Matt 17:20). Tro som staves R-I-S-I-K-O.

Mennesker som ”går i tro” er ofte visjonære, og setter i gang en ny utvikling. De er ikke ansvarsløse, men ser simpelthen lenger, utover den aktuelle situasjonen og de ressurser som er tilgjengelige.

Nådegaver til å helbrede

Der det ikke finnes noen naturlig eller menneskelig forklaring

Kraftige virkninger

Naturlover brytes, en skapende handling ved Guds Ånd

Profetisk tale

”Ser” og taler Guds ord inn i den aktuelle situasjonen

Prøving av ånder

Innsikt i ånde verden, ser og avslører ”livet bak ordet”

Tunger

Tale med/fra Gud i et språk som forstanden ikke forstår

Tydning av tunger

En gjengivelse (ikke oversettelse) av tungetale til et kjent språk (f.eks.: setning, strofer, bilder m.m.)

Mer om å tale/ å ta imot profetisk budskap i dag

Klargjøre Guds frelsesvilje, hverdagshjelp og framtidsplaner.

Gi et gitt budskap 1) fra Gud Faderen 2) på Skriftens grunn 3) med Guds Sønns fullmakt, i Jesu Kristi navn 4) under inspirasjon av Guds Ånd.

Profeti i dag kan gjelde folk og forhold i framtiden, men som regel angår det bestemte personer (persongrupper) i konkrete situasjoner her og nå. Tips: *Les profeten Amos sin bok...*

Profeti i dag aktualiserer og anvender Guds ord på en direkte måte til oppbyggelse, formaning og trøst.

Profetiens 5 hovedfunksjoner

1. Oppbyggelse
2. Påminnelse/ formaning
3. Trøst
4. Lære andre
5. Formidle Guds nærvær

Hvordan ta imot profetiske ord?

1. Bør ikke ringaktes.
2. Skal prøves.
 - a) Sannheten (1Tess 5:21).
 - b) Jesus Kristus (1Joh 4:2, Åp 19:10).
 - c) Frukten (1Kor 14:3).
3. Er stykkevis.
4. Er til oppbyggelse, ikke fordømmelse.
5. Kan ha en veiledende og bekreftende funksjon, men bør ikke ha en styrende funksjon.
6. Skal tolkes.
7. Skal anvendes, men på forskjellig måte.
8. Blir ikke oppfylt automatisk, men er en invitasjon fra Gud.
9. Kan ha et langtidsperspektiv.
10. Hører hjemme i fellesskapet og er av offentlig framfor privat karakter.

Hvordan bli klar over sine nådegaver – og bruke dem rett?

Det er verdt å forsøke...

1. Det er ikke avgjørende å kjenne sin egen nådegave for å kunne stå i en oppgave. Det er gjerne en styrke.
2. Still deg selv til tjeneste i en ”prøvetid” for å teste ut evt. sammenheng mellom oppgave og gave.
3. Be Gud om klarhet. Å legge saken i Guds hånd er å overlate til Ham å gi det ”lys” du trenger for å ta nye skritt i skjæringsfeltet mellom utrustning og utfordring.
4. Be om andres vurdering og forbønn, gjerne med håndspåleggelse.

Det er nyttig å være oppmerksom på...

1. Naturgaver vs Nådegaver
2. Gavekombinasjoner
3. Gavevariasjoner
4. Gaveprosjeksjoner
5. Målgrupper
6. Tjenesteområder
7. Forbilder

Et spennende samspill...

1. Rom for aksjon.
2. Faktisk aksjon
3. Erfart respekt (= se en gang til) motiverer til selvrespekt.
4. Invitasjon til funksjon i personlig tjenerposisjon, og frihet fra å brenne for alt brennbart.

Vedlegg: Oversikt og definisjon på noen av Åndens gaver

Kilde: Oddvar Søvik: *Strømer av levende vann*. Luther Forlag.

Apostel

En helt enestående nådegave Gud gav noen spesielt utvalgte av Jesu disipler, for at de ved Den Hellige Ånd én gang for alle skulle grunnlegge Hans forsamling på jorda. Noen sider av denne gaven videreføres i misjonær- og tilsynstjenesten i dag.

Profeti

Å tale profetisk i dag, betyr å si fram for mennesker et budskap fra Gud på Skriftens grunn, med Kristi fullmakt og under inspirasjon av Den Hellige Ånd. Som regel angår det profetiske budskapet bestemte personer (persongrupper) i konkrete situasjoner her og nå. Det aktualiserer og anvender Guds ord på en direkte måte til oppbyggelse, formaning og trøst, og avslører synd. Budskapet kan også gjelde folk og forhold i framtida.

Evangelist

Å forkynne evangeliet om Jesus både i sin lokalmenighet og andre steder, med åndelig autoritet og kraft slik at mennesker blir frelst.

Hyrde

Denne tjenesten har sitt utgangspunkt i det alminnelige prestedømme. Med dette utgangspunktet kaller, utrunder og innsetter Gud noen modne kristne til en særskilt hyrdetjeneste. Dette gjør Han i og ved lokalforsamlingen. Der her hyrden hovedansvaret for å fø, lede og vokte hjorden, og for å lete opp adspredte og bortkomne sauer. Dette ansvaret deler han med forsamlingens øvrige lederskap og medlemmer.

Lærer

Å forkynne hele Guds plan og vilje til liv og vekst for forsamlingen og den enkelte kristne. Ved denne undervisningen aktualiserer læreren Ordet inn i tilhørernes situasjoner slik at det blir mottatt, forstått og etterlevd.

Tjener (diakon)

Å ivareta forsamlingens omsorg for nødlidende, særlig blant forsamlingens egne medlemmer, men også for andre som lider nød.

Rettleder

Å tale formaning – som er oppmuntring, veiledning og trøst gitt med Jesu Kristi sinnelag, slik at det enkelte mennesket blir ledet inn i et rett forhold til Gud, seg selv og sin neste.

Giver

Å stille frivillig og glad sin eiendom og inntekt til disposisjon for Guds rikes arbeid.

Forstander (leder, gr. *prohistámenos*): Å lede de ulike arbeidslag i forsamlingen i samsvar med Guds vilje og å inspirere og motivere andre ledere slik at de får bruke sine nådegaver rett.

Barmhjertighet

Å se og forstå andre menneskers nød, særlig ikke-kristnes nød, og lindre og avhjelpe nøden på en slik måte at Kristus åpenbares og æres.

Styringsgave (administrasjon, gr. *kybérnēsis*)

Å utføre det administrative arbeidet som må gjøres for at forsamlingen skal nå de mål den har satt seg.

Hjelpegave

Å utføre ulike former for praktisk hjelp i forsamlingens liv.

Visdom

Å formidle guddommelige visdomsord med kilde og sentrum i evangeliet om Jesus på en direkte måte som treffer kristne og ikke-kristne tilhørere med åndelig gjennomslagskraft. Gaven gir også visdom til å svare rett i vanskelige situasjoner.

Kunnskap

Å få og meddele åndelig innsikt i Guds underfulle frelsesplan og i menneskers skjulte råd. Den kan også ytre seg i å meddele kunnskap om hva Gud vil gjøre i menneskers liv.

Tro

Å få en visshet Ånden gir om at Gud vil gjøre det umulige mulig og virkelig, en visshet om at Han vil høre konkrete bønner før bønnene er innfridd, og en visshet om Guds ledelse i konkrete situasjoner.

Helbredelse

At Guds Ånd virker gjennom enkelte kristne slik at syke blir friske hvor og når Gud vil, slik at det tjener Gud til ære og den syke til gagn.

Mektige gjerninger (gr. *dýnamis* = tegn, under)

Å utføre gjerninger som åpenbarer Guds veldige makt for den som ser det.

Bedømme ånder

Å skjelne mellom det som stammer fra Guds Ånd, menneskets ånd og onde ånder (1Joh 4:1ff).

Tungetale

Å tale med Gud i bønn og lovprisning og frembære budskap til forsamlingen, med ord som forstanden ikke forstår.

Tydning

Å gi en tolkning ved Den Hellige Ånd, av et budskap i tunger. Tolkningen kan gis i form av et bilde, ved en totalforståelse av innholdet eller ord for ord.

Andre gaver?

Forbønn. Befrielse. Sølibat. Gjestfrihet. Frivillig fattigdom. Martyrium. Kunsthåndverk. Sang og musikk. + + +

Litteratur

Gilbrant m.fl: Norsk Studiebibel (Norsk Bibel 88)

Eritsland, Lars: Nådegavene

Kvam: Den Hellige Ånd – frukten, gavene, fyllden (egne notater)

Kvam: Troslære for trosliv (egne notater)

Langagergaard: Ånd på oss

Riiser, Sigvart: Åndsutrustning og nådegaver

Skotten, Søvik: Nådegavene. Menighetens arbeidsutrustning

Søvik: Strømmer av levende vann. (inkl nådegavetest)

Swartz: Nådegavenes 3 farger. (inkl nådegavetest)

"Kom, du Hellige Guds And, gi oss håpets sterke vinger - og gi oss troens kraft og mot